

[dokumenty-07] 20 let matematické olympiády v ČSSR

Ladislav Berger

Matematická olympiáda v Stredoslovenskom kraji

In: Petr Benda (editor); Jozef Moravčík (editor); Jan Vyšín (editor); František Zítek (editor): [dokumenty-07] 20 let matematické olympiády v ČSSR. 1951-1971. (Slovak). Praha: Ústřední výbor matematické olympiády, 1971. pp. 30–40.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/405317>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Ladislav Berger, Žilina

MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA V STREDOSLOVENSKOM KRAJI

Vo svojich spomienkach vraciam sa do škol. rokov pred a po šk. r. 1951/52. Ako odborný poradca pre matematiku pri Odbore školstva Rady KNV v Žiline mal som možnosť poznať záujmy aj snahy učiteľov matematiky na našich školách III. stupňa. Tieto snahy zameriavali sa jednak na skvalitnenie vyučovacieho procesu v matematike, jednak obracali sa na vytváranie dobrých podmienok pre rozvoj mladých žiakov talentovaných v matematike. Vyučovací proces veľa získal novými učebnicami, ktoré pomáhali učiteľom snadnejšie uplatniť moderné prvky vo vyučovaní, ktoré na prvé miesto kládli logický úsudok, správnu úvahu oproti mechanickému počítaniu. S nemenšou radosťou uvítali založenie žiackej matematickejsúťaže, ktorá vstúpila do svojho prvého ročníka v šk. r. 1951/52 pod názvom Matematická olympiáda.

Boli povďační ako Ministerstvu školstva a školským orgánom MU ČSAV, tak i podnecovateľom v tomto smere, hlavne vedeckým pracovníkom na čele s prof. Dr. E. Čechom, ostatným spolupracovníkom a ČSM, že uviedli do života túto hodnotnú súťaž.

Bolo potrebné vytvoriť patričné podmienky pre úspešné rozbehnutie súťaže MO najprv v celej oblasti, potom v kraji aj v okresoch a hlavne na školách.

V prvom ročníku MO rozbíhala sa súťaž v našom kraji skôr živelne na niektorých školách. Postupne sa vytvárali i tam, kde ešte neboli, krúžky pre žiakov, talentovaných v matematike. Často stroskotávali snahy učiteľov matematiky na nedostatočnom pochopení významu súťaže a na nezaujíme, hlavne zo strany riaditeľov-nematematikov. Napriek tomu objavujú sa medzi úspešnými riešiteľmi v II. kolách aj žiaci z gymnázií nášho kraja. To by napovedalo, že aj na vidieckych školách

sú učiteľia zapálení pre MO.

Tak ako narastal záujem u našich učiteľov, narastal i záujem žiakov o súťaž, čo pochopil Ústredný výbor MO, aby postupne rozšíril jednotlivé kategórie a aj organizačne vytvoril strediská pre riadenie súťaže najprv v dvojkrajoch a od IV. ročníka už v krajoch a okresoch.

V krajoch, kde Odbor školstva a kultúry Rady KNV vystúpil na pomoc súťažiacim MO, vytvárali sa postupne dobré podmienky i na školách. Žiaľ, skúsenosti ukázali, že kým spočiatku dobrovoľná práca učiteľov matematiky bola uznávaná, ba aj odmeňovaná (za opravy prác), neskôr táto mimoškolská činnosť prestávala byť niekde vôbec hodnotená.

V našom bývalom žilinskom kraji - a iste tomu bolo podobne aj v iných krajoch, pri plnom porozumení vedúcich pracovníkov OŠ-KNV, zamerali sme sa hneď od ustanovenia (od šk. r. 1954/1955) na vytvorenie skupín pracovníkov jednak pri KNV, jednak pri ONV. Výhodou bolo, že ako odborný poradca na OŠ KNV a neskôr aj ako externý pracovník bývalého ÚDVU, mal som možnosť jednak priamo kontrolovať prácu učiteľov na JSŠ, neskôr SVŠ aj po stránke činnosti v rámci MO, mal som možnosť pôsobiť na pracovníkov OŠ KNV, ONV aj na riaditeľov škôl, jednak mal som možnosť postupne vytvárať lepšie podmienky na podporu snaženia tých učiteľov, ktorí boli zapálení pre túto ušľachtilú súťaž. To iste bolo možno dosiahnuť všade v tých krajoch, kde sa podarilo pre vec súťaže MO získať inšpektora matematiky pri OŠ KNV, ONV, alebo poradcu pre matematiku, alebo vplyvných pracovníkov OŠ KNV, resp. ONV.

V žilinskom kraji vytvorili sme takto skupinu pracovníkov - ako KV MO, ktorá sa starala o bezprostredné riadenie súťaže na našich školách. Výdatná pomoc skúsených stredoškolských profesorov ss. Trnovského, Šteffku, Zelenku, Knora, Bárdyho, Černanského, Lajčina, Paštéku a ďalej učiteľov ss. Mesároša, Krupáša, Novotného, Kútika, Vagača, Bergerovej a Šteflíka, ktorí s rovnakým porozumením plne sa zapojili do ušľachtilej, nezištnej, pritom náročnej a zodpovednej organizačnej práce v kraji, v okrese i na školách. Týchto možno

považovať za jadro široko rozvetvenej siete, za priekopníkov postupne zlepšujúcej sa činnosti žilinskej pobočky JČSMF a s ňou organizačne úzko súvisiacej Matematickej olympiády. Bez ich pomoci neboli by v žilinskej pobočke vytvorené jestvujúce dobré podmienky pre tak úspešnú činnosť, akú pobočka JČSMF od svojho založenia vykazuje.

Vytvorené KVMO, neskôr OVMO si vytýčili za cieľ vybudovať sieť zodpovedných pracovníkov na okresoch a na školách a pomocou nich postupne zvyšovať odbornú úroveň učiteľov a cez nich vedomostnú úroveň žiakov. Tak potom v činnosti referentov na školách postupne sa vylepšovala metóda práce, spojená s prípravou žiakov na súťaž MO, s prácou na pretváranie zmechanizovaného, formálneho prístupu žiakov nielen k prírodným a súťažným úlohám MO, ale i k riešeniu matematických úloh vôbec.

Vyhodnocovali sa riešenia a určoval sa postup práce pre odstránenie nedostatkov a pre systematickú prípravu nielen žiakov, ale i učiteľov hlavne na školách I. aj II. stupňa, neskôr I. cyklu.

Podarilo sa udržať spolupracovníkov v celom kraji pri trvalom záujme o vec MO hlavne tým, že cez bývalý OŠKNV, ÚĎVU a po založení pobočky JČSMF v Žiline, keď táto si vzala za jednu z prvoradých úloh starostlivosť o talentovaných žiakov v matematike a fyzike aj cez pobočku, vydávali sme správy o priebehu toho ktorého ročníka MO. Správy vychádzali priebežne po celý ročník a dostávali ich ako spolupracovníci v okresoch a na školách, tak i odbory školstva rád ONV a škol. organizácií. Tieto správy často išli priamo z OŠ rady KNV a tak mali svoj patričný dosah. Obsahovali jednak pokyny pred započatím súťaží a potom upozornenia na chyby, ktorých sa žiaci dopúšťali v minulých ročníkoch. Po opravách jednotlivých kôl uvádzali sme v správach celkové aj individuálne hodnotenie, s menným zoznamom v jednotlivých kategóriách s uvedením okresu aj školy. Rozbor riešení a uvedenie najviac sa vyskytujúcich chýb, pomáhali v ich odstraňovaní. Podklady pre správy

podávali naši spolupracovníci na školách aj okresoch. Referenti na školách boli vedení k tomu, aby pôsobením na žiakov usmerňovali ich prácu tak, aby pri riešení matematických úloh uplatňovali výlučne logické myšlenie a správny úsudok. V jednom ročníku vydali sme spolu 8 - 12 takýchto správ.

Hodnotenie ukázalo, že najväčšie nedostatky sa javia v geometrických úlohách, ale ani v číselnej teórii nie sú žiaci na patričnej úrovni. Spoločné zasadania s učiteľmi hlavne základných škôl, kde sme rokovali o súťaži MO, prinášali takmer vždy tie isté pripomienky: úlohy súťaže sa vymykajú z rámca platných školských osnov. Tento názor však postupne tiež ustupoval. Konečne sa učitelia priamo priznali, že aj im samotným chýba správny prístup k súťažným úlohám. Ak k tomu vezmeme do úvahy mimoškolskú zaneprázdnenosť väčšiny učiteľov, (funkcie v rôznych verejnoprospešných organizáciách), potom bolo nutné uznať učiteľmi uvedené dôvody pre poskytnutie pomoci. Začali sme preto organizovať od r. 1966 pre učiteľov dvoj a trojdenné semináre spojené s inštruktážou k úlohám MO. Tieto semináre sme organizovali a doteraz organizujeme každoročne priamo v okresoch a to vždy koncom augusta. Vypracovali sme typové úlohy, uvádzali sme prípravné úlohy aj s návodom, uvádzali sme riešené úlohy v jednotlivých ročníkoch MO s udaním čísla úlohy, strany a ročníka. Ukázalo sa, že v poslednom čase už táto pomoc nie je potrebná, keď (v poslednom ročníku) ÚVMO samo uvádza komentáre k úlohám MO a preto sa obmedzujeme už len na semináre s inštruktážou a to v okresoch, v ktorých o tieto prejavia patričný záujem.

Že Odbory školstva - OPS ako aj samotní učitelia uvítali tento spôsob pomoci učiteľom, odráža sa v účasti. Tak v každom roku, kedy sme semináre usporiadali, priemerná účasť bola 320 učiteľov. V poslednom roku (1970) o seminár prejavili záujem okresy Čadca, Martin, Dolný Kubín, Lipt. Mikuláš a Žilina.

Je nutné si tu pripomenúť, že forma školenia učiteľov počiatkom letných prázdnin bola najužitočnejšou formou pomoci učiteľom. Keď žilinská pobočka JČMF prišla k ústr. inšp. MŠ s. Milošovi Jelínkovi s iniciatívnym návrhom usporiadať týždenné školenie pre učiteľov škôl II. a III. stupňa, tento ho uvítal a plne podporoval a vyslovil nádej, že takéto školenie, ak by sa podarilo, bolo by vzorom aj pre iné pobočky. Do programu tohoto prvého školenia (1959), boli zahrnuté aj prednášky na podporu súťaže MO: "Úloha a ciele vyučovania matematiky na stredných školách v zmysle uznesení KSČ", "Problémy vyučovania matematiky a starostlivosť o nadaných žiakov", ktoré predniesol ústr. inšp. s. Jelínek a veľa ďalších prednášok na pomoc pedagogickej praxi učiteľov. Od tohoto roku poriadali sa každoročne takéto školenia, aj iné väčšie podujatia, pričom v programe nikdy nechýbali prednášky, besedy, inštruktáže zamerané na súťaže Matematickej olympiády, vedľa prednášok v rámci modernizácie vyučovania matematiky.

Aj Matematickej olympiády sa dotkla nová územná organizácia ČSSR, keď boli vytvorené nové oblasti krajov. Nakoľko v Jednote československých matematikov a fyzikov nenastali takmer žiadne zmeny, pobočka ostala v tom istom organizačnom zložení ako v minulých rokoch a tak i komisia, ktorá mala a má na starosti súťaže MO a FO starala sa a i naďalej sa stará o tieto súťaže. KV MO stredoslovenského kraja najprv vedená prof. Dr. Palajom, neskôr mnou, vyvíjala svoju činnosť vo dvoch oblastiach: v južnej (pobočka Zvolen - hlavne Pedagogická fak. Banská Bystrica) a v severnej (žilinská pobočka). Hneď po utvorení stredoslovenského krajského výboru MO, zásluhou rozumných, zodpovedných a dlhoročných pracovníkov v MO (Prof. Palaj, Dr. Kršňák, Beracková, Trnovský, Šteffko a iní) bolo vytvorené veľmi dobré prostredie pre užitočnú spoluprácu v záujme súťaží MO. Výmena skúseností dvoch bývalých KVMO v činnosti, priniesla vylepšenie práce po každej stránke. Zaviedli sme oddelené riadenie súťaže v kategórii D (neskor Z) pre jednotlivé oblasti (južná: Sýkora, severná: Štef-

..ík) a o celej činnosti v MO sme vždy rokovali komplexne, pričom súťaže MO sme organizovali v jednotlivých školách a osobitným prístupom ku každému okresu i škole a k podmienkam, ktoré jednotlivé školy alebo okresy môžu zabezpečiť!

Tak ako predtým, II. kolá MO, či už kat. A, B, C alebo D, vždy prebiehali v slávnostnom ráze. V prvých rokoch jednotného KVMO - stredoslovenského kraja II. kolá kat. A, B, C sme usporiadali spoločne jeden rok v Ban. Bystrici a následujúci rok v Žiline, neskôr však, v záujme pružnejšieho príbehu i finanč. úspor poriadali sme II. kolá kat. A, B, C osobitne pre južnú a osobitne pre severnú oblasť. Tak tomu je i v tomto už XX. ročníku MO.

Na rokovania KVMO i OVMO prizývali sme vždy i zástupcov OŠ KNV resp. ONV a ČSM. Zatiaľ, kým u pracovníkov Odborov školstva rád ONV (OPS) a KNV našli sme vždy veľké porozumenie, žiaľ, u zástupcov ČSM tohto porozumenia postupne ubúdalo. Vďaka pracovníkom OVMO a KVMO bolo však vždy možné pred-savzaté úlohy ÚVMO úspešne plniť aj splniť.

Pokiaľ ide o samotnú súťaž, pokládám si za povinnosť poďakovať sa hlavne neúnavnej tajomníčke KVMO s. Berackovej, Dr. Kršňákovi, ďalej s. Krsekovi, Dr. Franekovi, prof. Trnovskému, prof. Šteffkovi, prof. Lajčinovi a z okresov učiteľom Štefíkovi, Sýkorovi, Kútikovi, Mesárošovi, Bergerovej, ktorí nezištne a zodpovedne už dlhé roky pracovali a dodnes vydržali pri pomoci prekonávania všetkých ťažkostí, ako aj tým (prof. Knor, Filip, prof. Zelenka, Čerňanský, Paštéka, Vagač), ktorí boli pri začiatkoch súťaží MO a najväčšou mierou sa pričínili o postupne zlepšujúcu sa prácu v MO a teda i zvyšovanie úrovne tejto súťaže. Zásluhou týchto bolo, že v jednotlivých, ba aj v záverečných - celoštátnych kolách, umiestňovali sa žiaci škôl stredoslovenského kraja medzi najlepšími v ČSSR, ba i v súťažiach MMO. Tak už v prvých ročníkoch medzi najúspešnejšími objavujú sa mená Hejný, Rajek, Kňaze, Demáček, a neskôr potom Kanálik, Dragula, Gindl, Baran, Mešina, Boček, Sivák, Mederly, Sakáloš, z našich škôl - často aj v menších mestách.

Je to iste výsledok svedomitej práce referentov MO na školách a v okresoch, ich starostlivosť o prípravu žiakov, talentovaných v matematike.

Iniciatíva tých členov v komisiách MO, ktorí mali záujem o účinnejšiu pripravenosť žiakov, prejavila sa v našej pobočke organizovaním súťaže MO pre prípravu žiakov už od 8. ročníka. V šk. r. 1965/66 prebiehal I. ročník súťaže v kategórii E.

Príprava a organizovanie tejto súťaže, ktorá vznikla z iniciatívy s. uč. Štefíka, vždy bola a aj je zodpovedná a jej priebeh a hodnotenie vyznieva vždy kladne. Ukázalo sa, že žiaci, ktorí absolvovali tento prípravný ročník sa lepšie uplatnili v kategórii D a neskôr aj v C. Žilinská pobočka nijako nenaliehala na okresy (na OVMO), aby organizovali aj túto súťaž a napriek tomu prebiehala úspešne v niektorých okresoch a celkom sa udomácnila v Žilinskom okrese.

Už 6 rokov pribieha pri našom KVMO aj III. kolo MO kategórie D. Krajský výbor Matematickej olympiády nášho stredoslovenského kraja, po zvážení všetkých okolností, týkajúcich sa prípravy žiakov, ich prístupu k práci pri riešení matematických úloh, starostlivosti učiteľov pri vedení krúžkov a v nemalej miere i výsledkov súťaže MO, rozhodl sa každoročne organizovať aj túto krajskú súťaž. Aby sme zainteresovali čo najviac učiteľov, snažili sme sa pripraviť a organizovať súťaž tak, aby vedľa najlepších žiakov - víťazov II. kol, išlo aj o hodnotenie družstiev okresov po stránke kvalitatívnej pripravenosti. Postupne sa však menil štatút tejto súťaže a výsledky ukazujú, že časom bude III. kolo kategórie Z (D) neoddeliteľnou prípravnou súťažou pre kategórie A, B (C). Vedieme evidenciu víťazov a snažíme sa, aby vo vyššej kategórii znovu sa objavili úspešní riešitelia III. kola kat. Z (D) ako súťažiaci. Tak ako II. (okresné) kolá, ktorých sa zúčastňujú obyčajne aj zástupcovia výboru pobočiek za KVMO, máva aj III. (krajské) kolo slávnostný ráz.

III. kolo kat. D (Z) pripravuje vždy jeden z vedúcich tej ktorej oblasti (južnej Sýkora, severnej Štefík). Výber úloh, ktoré sa obyčajne viažu na úlohy I. resp. II. kola vyberajú sa na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Velmi cenným prínosom pre usmernenie činnosti v MO v nasledujúcom roku sú besedy s učiteľmi - referentmi MO na školách, ktoré sa uskutočňujú v rámci programu III. kola. Výmena skúseností učiteľov, ich názory a pripomienky sú vždy konštruktívne a pomáhajú v práci MO.

KVMO od r. 1962 pravidelne každý rok organizuje v spolupráci s pobočkami JČSMF (JSMF) vo Zvolene pre južnú oblasť a v Žiline pre severnú oblasť ako aj v spolupráci s katedrami matematiky Pedagogickej fakulty v Banskej Bystrici, resp. Vysokej školy dopravnej v Žiline sústredenie úspešných riešiteľov II. kola kat. B (predtým aj C). Sústredenia trvajú obyčajne 5 - 6 dní a sú pripravované pracovníkmi spomínaných katedier. Program sa zameriava na tie matematické disciplíny, v ktorých sa prejavujú u žiakov - riešiteľov úloh MO isté nejasnosti, ďalej sa program zameriava na moderné partie matematiky. Okrem prednáškových a konzultačných hodín (do 6 hodín) organizátori usporadúvajú v čase voľna kvízy, športové a spoločenské hry a výlety do okolia miesta sústredenia. Sústredenie je vždy v nejakom pionierskom alebo mládežníckom rekreačnom stredisku. Finančne sústredenie zabezpečuje cez OŠ KNV Ministerstvo školstva. Na sústredenie ochotne prispievajú aj ZRPŠ príslušných škôl.

Hodnotenia výsledkov sústredení ukazujú, že sú cenným prínosom, nakoľko je možný jednak dohľad nad talentovanými žiakmi, jednak je možné vytvárať dobré predpoklady pre ich systematicky riadený rozvoj. Okrem toho stmeluje sa kolektív žiakov z rôznych miest so spoločnými záujmami o rozvoj matematickej vedy.

V rokoch 1960 - 1963 organizovala komisia pre pomoc súťažiacim MO a FO pri pobočke JČMF v Žiline v spolupráci s katedrou matematiky a deskriptívnej geometrie VŠD v Žiline matematickú súťaž aj pre poslucháčov Vysokej školy dopravnej v Žiline. Výber úloh, ktoré sa týkali už náročnejších partii

vyššej matematiky, robila komisia pod vedením Prof. Dr. Korouša DrSc. Aj keď súťaž sa ukázala hodnotnou, zaujímavou a u mnohých poslucháčov I. a II. ročníkov aj obľúbenou, pre veľké zaneprázdnenie pracovníkov katedry matematiky nebolo možné v organizovaní tejto súťaže pokračovať. Už aj samotné zameranie štúdia na Vysokej škole dopravnej smerom na užšiu špeciálizáciu, neposkytovalo potrebnú živnú pôdu pre súťaž - aspoň nie v takej forme, - v akej prebiehala.

Pri prehľade činnosti pracovníkov KVMO, OVMO i referentov na školách za prvých 20 rokov existencie MO ukazujú sa však nedostatky, ktoré sa striedavo úspešne odstraňovali. Tak prílišná horlivosť niektorých riaditeľov škôl, ba aj pracovníkov OŠ ONV, ktorí nepochopiac správne význam súťaže MO, stavali skôr na masovosti, pričom ani tak netrvali na kvalite. Pre nich stačili číselné údaje na štatistických výkazoch. Ani s hodnotením učiteľov a profesorov s ohľadom na ich zapojenie do práce v MO si riaditelia škôl, alebo zodpovední pracovníci OŠ ONV či KNV zo začiatku nerobili starosti. Neuznávali túto činnosť a tým často znechucovali týchto pracovníkov. Obetavosť, ochota a mimoriadny záujem o túto významnú súťaž ako aj láska k matematike ich púťali i naďalej k ušľachtilej práci v MO.

O odstránenie aj iných nedostatkov a prekážok sa stále usilovali a aj usilujú OVMO a KVMO. Vďaka mnohým riaditeľom škôl a pracovníkom OŠ ONV - OPS i OŠ KNV a MŠ podarilo sa postupne skoro všade presadiť plné uznanie pracovníkom MO.

V tomto roku už dvadsiaty raz boli vyhlásení víťazi našej ušľachtilej súťaže. Všetci, ktorí stáli pri kolíske Matematickej olympiády, celé roky podporovali jej uchytenie sa na školách, v okresoch i krajoch, alebo dodnes zotrvali v práci, aby odstraňovali prekážky a aby sa borili za jej organizačné zabezpečenie a za vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj matematických talentov, tešia sa z dosiahnutých výsledkov, tešia sa z toho, že dnes už súťaž MO má svoje uznávané postavenie v matematickej vede u nás. Veď tak tomu

je vo všetkých pokrokových štátoch, a práve socialistické štáty venujú jej prvoradá pozornosť. Nimi organizovaná súťaž Medzinárodnej matematickej olympiády, ktorá v tomto roku ako XIII. ročník, usporiada sa u nás, stáva sa túžobne vyhľadávanou aj kapitalistickými štátmi.

S vďakou spomíname na pracovníkov, ktorí takmer celý život zasvätili práci pre patričné postavenie MO, spomíname na akademikov E. Čecha, J. Hronca, spomíname a nezabúdame na mravčiu prácu Rudolfa Zelinku, dlhoročného tajomníka ÚVMO, ktorý bol pilierom a zároveň i hybnou silou činnosti v prospech MO. S uznaním oceňujeme dlhoročné rozvážne a rozumné vedenie akademika J. Nováka, bývalého predsedu ÚVMO, ako aj celého terajšieho vedenia na čele s Doc.Dr. J. Vyšínom, CSc., ktorého široký rozhľad, nesmierne skúsenosti a užitočné rady pri podpore takých obetavých pracovníkov, akými sú V. Macháček, J. Mída, Prof. Fiedler, DrSc., Dr. Zítek, CSc., Dr. Moravčík CSc. a celý rad členov ÚVMO pomáhajú úspešne plniť Ústredným výborom MO vytyčené úlohy.

Pracovníci v MO na Slovensku vždy boli a sú vo svojej činnosti po každej stránke účinne podporovaní matematickými pracovníkmi SAV - hlavne akademikom Schwarzom, ako aj Ministerstvom (predtým Povereníctvom) školstva a Odbormi školstva KNV. Bez ich pomoci či už cez HV JSMF (predtým SV JČSMF) alebo pobočiek JČSMF ťažko by bola mysliteľná akákoľvek úspešná činnosť.

Tak pri ďalšej veľkej podpore MŠ SSR, MŠ ČSR, ČSAV aj SAV a za správneho chápania a teda aj záujmu o súťaže MO a FO nášho SZM v terajšom ÚVMO vidíme záruku aj ďalšieho úspešného napredovania MO - súťaže našej mládeže, súťaže, v ktorej klíči základné jadro matematickej vedy v našej socialistickej vlasti.

Vo svojich spomienkach uviedol som (určite aj proti ich vôli) iba niekoľko mien skromných pracovníkov. Okrem týchto sú ešte celé rady nenápadných a obetavých učiteľov a profe-

sorov na našich školách či už v mestách alebo na dedinách. Všetkým rovnakou mierou sme vďační za ich obetavú činnosť. Uvedených prosím o prepáčenie, že sa ich mená tu objavujú, som však presvedčený, že celá matematická verejnosť u nás plne uznáva, že bez nezištnej práce týchto pracovníkov v MO neboli by sme dosiahli takú úroveň súťaže, na akej sa v súčasnosti nachádza.